



**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek Mgr. Lubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. F.H.**, správca konkurznej podstaty úpadcu B., s. r. o., K., zast. JUDr. Š.S., advokátom, K., K., proti žalovanému: **A.**, s. r. o., R., B., zast. JUDr. A.Š., advokátkou, M., K., **o určenie neúčinnosti právneho úkonu a zaplatenie 694.084,84 eur (20.910.000,- Sk)**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. apríla 2008 č.k.19Cbi/57/2003-65, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. apríla 2008 č. k. 19 Cbi/57/2003-65 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom žalobu vyslovil, že Zmluva o vypracovaní analýzy a podnikateľského plánu zo dňa 07. 06. 2001 uzavretá medzi B., s. r. o., K. a A., s. r. o., B., je voči konkurzným veriteľom právne neúčinná. Žalovanému uložil povinnosť vrátiť žalobcovi 20.910.000,- Sk (694.084,84 eur) a nahradiť žalobcovi trovy konania 215.070,90 Sk.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal, aby súd určil, že zmluva o vypracovaní analýzy a podnikateľského plánu zo dňa 07. 06. 2001 medzi B., s. r. o., K. a A., s. r. o., B., je voči konkurzným veriteľom právne neúčinná. Súčasne žiadal zaviazať žalovaného na vrátenie 20.910.000.-- Sk do konkurznej podstaty úpadcu B., s. r. o., K. a nahradiť mu trovy konania. Materiál podľa zmluvy bol žalobcovi odovzdaný na základe výzvy správcu až dňa 6. mája 2003. Úpadca zaplatil žalovanému cenu za dielo.

Je nepochybné, že uzavretá zmluva bola len právnym úkonom, ktorý vytváral právny rámec pre predstierané plnenie, ktoré cieľom bolo odčerpanie finančných prostriedkov úpadcu ako objednávateľa a ich prevedenie na zhotoviteľa s cieľom ukrátiť veriteľov úpadcu. Úpadca tak naplnil ust. § 15 ods. 2 a § 15 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní. Vedomostná stránka ich úmyslu a zakrytie tejto skutočnosti, predstieraným plnením vyplýva z viacerých skutočností, a to z nízkej úrovne vypracovanej zmluvy, ktorá nezodpovedá výške zmluvnej ceny, nerovnosti dojednaných zmluvných podmienok, dohodnutej zálohy, z nestanovenia kvalitatívnych a kvantitatívnych požiadaviek na dielo, z nepomeru medzi hodnotou plnenia, ktoré poskytol žalovaný a zaplatenou cenou, čo potvrdzuje znalecký posudok I. pod č. 12/2003. Zo znaleckého posudku vyplýva, že o predložennom materiáli nemožno hovoriť o analýze a podnikateľskom pláne, pretože toto materiál neobsahuje. Chýbajú akékoľvek konkrétne návrhy, týkajúce sa spoločnosti, má len charakter učebnicových textov.

Keďže úpadca aj žalovaný poskytovali podnikateľské poradenstvo, bolo im nepochybne známe, čo majú obsahovať takéto analýzy, a aké sú obvyklé ceny analýz s obdobným obsahom a rozsahom.

Žalovaný vo vyjadrení k návrhu uviedol, že podľa § 15 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy. Toto ustanovenie vyžaduje úmysel ukrátiť konkurzného veriteľa a vedomosť druhej strany o tomto úmysle. Znaleckým posudkom, ktorý dal vyhotoviť žalobca tento úmysel, nie je možné preukazovať, bez skúmania ďalších okolností. V čase uzavretia zmluvy nemohlo ísť o úmysel ukrátiť veriteľa a o vedomosti o tomto úmysle u žalovaného. K podnikateľskému plánu a skutočnostiam s tým súvisiacim navrhol vypočúť RNDr.T.. Vzniesol i námietku premlčania.

Súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav. Uznesením Krajského súdu v Košiciach 5K 12/02 zo dňa 03. 09. 2002 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu B., s. r. o., K., J., ICO: X. a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr.F.H.. Žalovaný a úpadca uzavreli dňa 07. 06. 2001 zmluvu o dielo – zmluvu o vypracovaní analýzy a podnikateľského plánu. Predmetom zmluvy bol záväzok žalovaného vypracovať pre úpadcu analýzu v oblasti jeho podnikania a podnikateľský plán týkajúci sa zmeny činnosti v B.. Cena bola dohodnutá vo výške 24.000.000,- Sk + DPH. Odovzdávacím protokolom zo dňa 03. 10. 2001 úpadca ako preberajúci potvrdil, že prevzal 2 kusy analýzy a podnikateľského plánu v rozsahu podľa zmluvy zo dňa 07. 06. 2001.

Na základe zálohovej faktúry č. 20110 zo dňa 07. 06. 2001 poskytol úpadca žalovanému zálohu vo výške 10.000.000,- Sk. Žalovaný predmet zmluvy vyfakturoval faktúrou č. 03. 10. 2001 vo výške 29.520.000,- Sk a po odpočítaní zálohy k úhrade ostalo 19.520.000,- Sk. Úpadca uhradil žalovanému spolu 20.910.000,- Sk. Podľa daňového dokladu – dobropisu zo dňa 20. 12. 2001, na základe reklamačného konania, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. 12. 2001, na ktorom sa konštatovalo, že predmet zmluvy zo dňa 07. 06. 2001, nebol dodaný v požadovanej kvalite a rozsahu, sa strany dohodli na znížení dohodnutej ceny na sumu 17.000.000,- Sk, a na základe toho žalovaný dobropisoval sumu 8.610.000,- Sk. Tým sa upravila hodnota plnenia na sumu 20.910.000,- Sk, ktorá bola úpadcom zaplatená.

Po vyhlásení konkurzu správca konkurznej podstaty zistil, že predmet diela – vypracovaná analýza a podnikateľský plán, sa v priestoroch úpadcu nenachádza, preto vyzval dňa 06. 05. 2003 žalovaného o jeho zaslanie. Žalovaný v odpovedi na výzvu zo dňa 26. 05. 2003 oznámil, že kolega, ktorý má väčšinu požadovaných dokumentov, je momentálne mimo spoločnosť, a tak požadované dokumenty po ich skompletizovaní, bude môcť zaslať až v priebehu mesiaca jún 2003. Následne listom zo dňa 18. 06. 2003, zaslal materiál „Analýza a podnikateľský plán na rok 2002“, ktorý bol vypracovaný pre B., s. r. o.

Predložené dielo dal správca konkurznej podstaty E. a z predloženého znaleckého posudku č. 12/2003 vyplýva, že „Analýza a podnikateľský plán na rok 2002“, z hľadiska obsahu, nezodpovedá názvu. Neobsahuje žiadne konkrétne návrhy týkajúce sa spoločnosti B., s. r. o., nevychádza z analýzy minulého obdobia a nepracuje so žiadnymi číselnými údajmi,

prítom podľa zmluvy sa mal podnikateľský plán týkať zmeny činnosti spoločnosti. Prílohy majú charakter učebnicových textov, resp. výskumných štúdií, bez bezprostrednej väzby na podnikateľský plán. Vypracovaný produkt nemôže byť považovaný za podnikateľský plán a nosná časť finančný plán úplne absentuje. Využitelnosť dokumentuje minimálna.

Z uvedených skutočností vyplýva, že tak, ako to uviedol žalobca, uzavretá zmluva bola len právnym úkonom na vytvorenie rámca pre predstierané plnenie, s cieľom odčerpať finančné prostriedky úpadcu a previesť ich žalovanému s cieľom ukrátiť veriteľov úpadcu.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní konkurzný veriteľ, alebo správca sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ, alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný, alebo ak už bol uspokojený.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní, odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu v úmysle ukrátiť svojho konkurzného veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy.

Súd posúdil obsah zmluvy zo dňa 07. 06. 2001, uzavretej medzi žalovaným a úpadcom, obsah predloženej analýzy so znaleckým posudkom a dospel k záveru, že zmluva bola a uzatvorená účelovo s úmyslom vytvoriť právne priestor pre presun finančných prostriedkov úpadcu na žalovaného, s cieľom ukrátiť veriteľov úpadcu. Žalovanému, ktorý dielo podľa zmluvy zo dňa 07. 06. 2001 zaslal správcovi konkurznej podstaty, ako sám uviedol po jeho skompletizovaní až dňa 18. 06. 2003, prítom odovzdávací protokol podpísal dňa 03. 10. 2001 a cenu fakturoval zálohovo dňa 07. 06. 2001 a následne faktúrou zo dňa 03. 10. 2001, musel byť tento úmysel známy.

Žalobca odporoval právnemu úkonu v lehote podľa § 15 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, preto námietka žalovaného, že žaloba nebola uplatnená včas, nie je dôvodná, ako aj poukaz žalovaného na ust. § 15 ods. b/ zákona o konkurze a vyrovnaní.

Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, preto jej vyhovel a určil, že zmluva o vypracovaní analýzy z podnikateľského plánu zo dňa 07. 06. 2001 medzi úpadcom a žalovaným, je voči konkurzným veriteľom právne neúčinná. Žalovaného zaviazal vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu sumu 20.910.000,- Sk a nahradiť žalobcovi trovy konania.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal ich náhradu. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 3 úkony, náhrada hotových výdavkov a náhrada súdneho poplatku 3.000,- Sk.

Žalovaný podal proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie podaním zo dňa 11. júna 2008.

V odôvodnení odvolania uviedol, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností podľa § 205 ods. 2 písm. c/ OSP. Za rozhodujúcu skutočnosť, ktorú žalovaný ako dôkaz v konaní navrhol, bolo vypočutie RNDr. M.T., konateľa spoločnosti A., s. r. o., ktorého výpoveď mohla mať rozhodujúci vplyv na preukazovanie znalosti úmyslu ukrátiť konkurzného veriteľa spoločnosťou B., s. r. o., ako aj k samotnej analýze a podnikateľskému plánu, k ich využitiu, hodnote a kvalite. Dokazovanie v tejto veci bolo neúplné a súd v odôvodnení rozsudku posúdil znalosť úmyslu žalovaného na základe toho, že žalovaný zaslal dňa 18. 06. 2003 správcovi konkurznej podstaty na jeho výzvu skompletizované dokumenty diela, čo súd posúdil ako zaslanie diela správcovi konkurznej podstaty, čo je nesprávne, pretože predmet zmluvy o dielo, „Analýza a podnikateľský plán“ bol riadne prevzatý konateľom spoločnosti B., s. r. o., čo potvrdzuje odovzdávací protokol zo dňa 03. 10. 2001, poukazujúc aj na prvú časť odpovede žalovaného, „že kolega, ktorý má väčšinu požadovaných dokumentov, je momentálne mimo spoločnosť...“. To, že predmetná analýza sa v priestoroch úpadcu spoločnosti B., s. r. o. nenašla, nemá žiadny vzťah k preukázaniu znalosti úmyslu na strane žalovaného. Z uvedeného listu vyplýva, že u žalovaného sa v uvedenom čase nachádzali rovnopisy už odovzdaných dokumentov, v súlade s odovzdávacím protokolom. Následná subsumácia tejto skutočnosti pod ustanovenie § 15 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní viedla k rozhodnutiu súdu, ktoré vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 1 písm. f/ OSP. Na základe

poznania doterajšieho skutkového stavu pred súdom nie je možné, podľa názoru žalovaného, prisúdiť mu znalosť skutočnosti o úmysle spoločnosti B., s. r. o. ukrátiť svojho konkurzného veriteľa.

Žalobca sa v priebehu konania pokúšal preukázať, že daná „analýza a podnikateľský plán“. Nemajú hodnotu akú úpadca poskytol žalovanej strane, a to na základe predloženého znaleckého posudku č. 12/2003, ktorý vypracovala E.. S týmto tvrdením sa stotožnil aj súd. Táto skutočnosť však sama o sebe nepreukazuje, že 07. 06 2001 vedel o úmysle úpadcu, ukrátiť svojho konkurzného veriteľa. Žalovaný nesúhlasil s vyhotoveným znaleckým posudkom, nebolo možné ohodnotiť, resp. oceniť analýzu, resp. niektoré jej súčasti a metódy takýmto posudkom a takýmto spôsobom.

Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný navrhuje, aby súd zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach a vrátil vec na ďalšie konanie, alebo zmenil rozhodnutie súdu tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v konaní bolo preukázané, že jediným úmyslom úpadcu pri objednaní „analýz a podnikateľského plánu“ bolo presunúť finančné prostriedky úpadcu na žalovaného, pričom o tomto úmysle musel žalovaný vedieť. Úpadca uzavrel so žalovaným dve zmluvy, na základe ktorých mu bolo vyplatených viac ako 33.000.000,- Sk za analýzy, z ktorých sa ani jedna nenašla v účtovníctve úpadcu a dodatočne museli byť vyžiadané od žalovaného.

Žalovaný, obdobne ako úpadca sa zaoberal podnikateľským poradenstvom, preto si musel byť vedomý skutočnosti, že ide o neštandardnú obchodnú transakciu a značne predraženú objednávku, ktorej účelom nemohlo byť nič iné, len ukrátenie veriteľov úpadcu. Ani konateľ žalovaného, podľa názoru žalobcu, nie je schopný presvedčiť akýmkoľvek argumentmi súd o tom, že tento obchod bol štandardný a obojstranne výhodný, zvlášť, ak poskytol ako plnenie v hodnote 20.910.000,- Sk úpadcovi prekopírované vysokoškolské skriptá. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalobcovi trovy odvolacieho konania (nevyčíslené).

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2) podľa

§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. v znení platnom a účinnom od 15. 10. 2008 (ďalej len „O.s.p.“) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď vyslovil, že zmluva o vypracovaní analýzy a podnikateľského plánu zo dňa 7. júna 2001 uzavretá medzi B., s. r. o., K. a A., s. r. o., B. je neúčinná, ako i uloženie povinnosti vrátiť žalovaným do konkurznej podstaty 20.910.000,- Sk.

Podľa § 15 ods. 1 ZKV konkurzný veriteľ alebo správca, sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného úkonu už vymáhaný alebo ak už bol uspokojený.

Právo vyplývajúce z citovaného ustanovenia uplatnil správca konkurznej podstaty svojou žalobou doručenou súdu dňa 26. novembra 2003.

Odporovateľnosť ako inštitút konkurzného práva, zakladá nárok žalobcu domáhať sa určenia neúčinnosti právneho úkonu, ktorým úpadca (predtým dlžník) ukrátil svoj majetok patriaci do konkurznej podstaty. Ide o vyhlásenie neúčinnosti tohto úkonu vo vzťahu k podstate, nie však o vyslovenie jeho neplatnosti.

Podľa § 15 ods. 2, 3 ZKV odporovať možno právnenému úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu v úmysle ukrátiť svojho konkurzného veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy. Odporovať tiež možno právnenému úkonu, ktorým bol konkurzný veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou, medzi dlžníkom a právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená pod písm. a/ majetkovú účasť aspoň 10% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon, medzi dlžníkom a právnickou osobou, v ktorej je dlžník alebo osoba uvedená v písmene a/ štatutárnym orgánom alebo členom štatutrárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom, medzi dlžníkom a právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene c/ majetkovú účasť aspoň 34% v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon, alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech tejto

osoby, to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa.

Odporovateľné sú teda tie úkony, ktoré úpadca ešte ako dlžník vykonal v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu za podmienky, že ide o preukázateľný úmysel ukrátiť veriteľov, a že tento úmysel bol známy tomu, kto mal prospech z úpadcovho odporovateľného úkonu, teda podstatou je úmysel ukrátiť veriteľa, ako i za podmienky, že ide o ukrátenie úpadcovho majetku v prospech osôb blízkych úpadcovi (predtým dlžníkovi). Základnými predpokladmi úspešnosti takéhoto nároku (odporovacia žaloba), je včasné uplatnenie a úmysel ukrátiť majetok úpadcu tak, ako je vyššie uvedené.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania ktoré mu predchádzalo sa stotožnil s právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa, ako i výsledkami dokazovania z skutkového stavu v prvostupňovom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešný žalobca, má nárok na náhradu trov konania, ktoré však podľa § 151 ods. 1 O.s.p. v stanovenej lehote nevyčíslil, preto ich odvolací súd nemohol podľa § 151 ods. 2 O.s.p. priznať (trovy právneho zastúpenia). Iné trovy, na náhradu ktorých by mal nárok v odvolacom konaní, žalobcovi nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 24. februára 2009

JUDr. Jana Zemníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková

